

LA LENGUA CATALANA

ES LA MARE

DE TOTA LAS LENGUAS

A un grapat d' anys que aparegué en *Lo Xanquet* un aplech de frases catalanas qual eufonia era la mateixa de moltes altres llengües vivas y mortas. Més ensá *La Llumanera* de Nova-York portá una col·lecció numerosa de frases catalanas per l' estil, en demostració de que la llengua catalana havia de ser la mare de totes las llengües perque ella sola comprenia 'ls sons de totes ellas. Una y altra inolvidables publicacions están agotadas. Jo vaig recullir d' una y altra aquelles bromadas de la més bona lley y he procurat enriquir l' aplech resultant ab bona cosa de frases noves, ó per lo menys inéditas, classificantlas totes d' acort ab lo quadro universal de llengües trassat pel sabi Max-Müller, pera que 's vegi que totes las llengües del món tenen arrels en la catalana, y si no 's vol confessar que siga la nostra la mare de totes, al menys se vindrá á parar en que cap com la nostra té condicions pera ser la llengua universal quan d' aixó 's tracti.

Alguns amichs m' han demanat que publicqués la meua col·lecció classificada, y jo he pensat qu' en lloch millor qu' en *L' ALMANACH DE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA* podria publicar lo que 's desitja. Héusela aquí.

PRIMER GRUPO.—LENGUAS MONOSILÁBICAS

- Chino*.—Quin fou lo sant gay que tens al estanch?
Com que tinch tanta sang á las cinch tinch son.
Tinch cinch fills tístichs y prims y amichs íntims vinticinch.
- Siamés*.—Teta tonta, tanta tinta tota t' unta.
En quin tinté té tinta Antón?
Aquest estúpít ha escupit en un tupí qu' está tupit.

SEGON GRUPO.—LENGUAS AGLUTINANTS

Familia africana

- Mandingo*.—'Ls encenalls s' empassen per las senallas.
Las bagassas malaltissas s' esllavissan sachsejant.
Estich pensant de quant ensá s' han esquinats los cinch cents sachs.
- Zulú*.—Setze agutzils s' han enmatzinat ab brots d' etzevara.
Ab xerigot els noys s' esquitxan.

Si 'l butxí butzina es-
bótzali l' atzarola.
Egipci.—Donch gola al
cayre del padris.

No rameni tafané si
no 'l faréanar d' oros.

Tot lo meu se 'n va en
missas ó ciris.

Familia turania

Turcomá.—Si es tova costa
calés.

Dins del cove hi ha
caragolets molt cars.

Sanscrit—Com qu' ha de
rajá fássimela barata.

Sa madrastra y sa ma-
re m' han escrit que l'
asa brama.

Familia holotrástica

Asteca.—Está feta l' esca-
la? Guáytila, pórtilli,
cuyti.

Quan en Quico xiscla
la Tecla xiula.

Lo baylet del butzem
cala piulas.

Estripali 'l caixal xich
á la mula.

A pi xich escala no
cal, si cal duli.

Euskar.—Arri bagarra no
me la carreguis.

M' has arrencat la cua
de la grua.

Oy que van enrera 'ls
esguerrats?

Un sagarreta se 'm
agarra.

Ab el casco se sua.

Paisatge (Quadro al oli de J. Armes).

TERCER GRUPO.—LLENGUAS PER FLEXIÓ.

Familia semítica

Hebreu.—'M raca 'l sabatot rebech.

Qué hi fas? Agafarne un es lo que 't toca.

Carat, quin rot.

Nostramo trech l' aca?

La traca s' atraca.

Arabe.—Ab las alicatas ben segú fem marinyachs.

Ola Laya, volém oli.

Bufá no fá fi.

Anant á la babalá li han esqueixat la bufanda.

Ala, baliga balaga, ves á capdellá fil fi.

Siriach.—Un germanastre d' en Bonastre diu qu' ha atra-
pat un pollastre.

En Fabra te una cabra sota cad' abre.

Familia indo-europea

Grech.—Lo gos s' esgarrija de tocá l' ós calent.

APUNTE (per RICARDO URGELL.)

Un artista de Castelltersol.

Qu' ética está la Tona.

Al cal Hipòlit no hi ha qu' anarhi.

Qu' es bó escumá vi ab espátula?

Quan arrenqui la hullida, pénjala als calamástechs.

Llatí.—Melis es fusta per vigas.

Te demano estám y 'm surts ab corda.

Si no m' aturo perdo l' oremus.

D' aná ab els nuvis al omnibus casi be l' avia sua.

Avis murris portan els nuvis á Gracia en omnibus gratis.

Italiá.—Fasolet ó caldo es bo per qui matina.

Passi, passi xitxarel-lo, fassi muxoni y camini.

Per un escapulari van donarhi un picotí de carquinyoli.

En Saldoni fa un tiberi de ví xarel-lo ab ali-oli.

Castellá.—La política castellana es aventurera.

La patata catalana es consentida.

Vaya una broma de pitos y flautas.

Gallego.—Guáyta minyó la gayta de nyi-guinyogui.

Ay! guenyo del meu carinyo que 'ls morros t' espinyo.

Portugués.—Qué li cau á ne 'l sarau á la dona de casa?

Lo que 'm cou ho porto á sobre.

Tingáu la festa en pau.

A peresa no 'm guanyáu.

Dos reys van aná á sarau.

Noya la perruca os cau.

Francés.—Un bon jornal fa de bon-suar.

Ab fanch del carré m' ha embrutat lo cotó.

Un xeval m' ha atrapat un calé.

Ja ve 'l marxant?

Comprém pa?

Qu' es que sé que sab tothom?

Rus.—Qu' ho vols com arrop?

La garrafa del xarop s' ha aixefat ab 'l trepitj.

D' un buf va quedar pitof.

Un ruch xich de Garraf va ferse un tip de garrofas.

Aqueixa escarxofa fa tuf
d' aygua naf.
Polack.— Qui li piqui que s' ho
rasqui.

Quan pesqui no s' arrisqui
Mira que no s' osqui.
Ves que no s' embesqui.
No s' engresqui y no m'
esquinsi.

Vingui aquí á jugá á la
brisca.

Si te basca que busqui qui
'l refresqui.

No 's trenqui la closea
quan rellisqui.

Alemaný.— Saben sí 'l gotim
vert fa las ocas grassas?

Un cranch va caure sobre
una brasa grossa.

Xafan xuxos y fan traus.

Jo 't flich que flochs que
du.

Es que s' ha fet un gros
trench al nas ab un catúfol
esberlat de la cisterna.

Ja vol préssechs grochs?

Lo mal del fetje engreixa
'l metje.

Elástichs blaus fan fástich
si 's mullan y 's tacan.

Inglés.— L' anech ha mort
sens' haverhi hagut espete-
nech.

No 's toquin ni 's moquin.
May estich tip de bes-
cuyts.

L' oncle broda á la moda
May cap gech me fa sach-
sons

No pot haverhi hagut may vi á n' aquest got.

Lo got demlo al xicot que s' ha cruspit 'l turró perque no xerri.
Y prou.

Quant vá á la font, Marieta,
no 's d'estregui, ni s' encanti,
ni faci molta brometa,
que podria rompre 'l canti.

MARRAMAU.

FINALS DE LA COMEDIA HUMANA

Un gandul, al morirse:— ¡Té! Tot justament un diumenge.

Un metje:— Si 'ls hi trobo tots, iquina pallissa m' espera!...

Un comediant:— May l' havia feta tan bé!... No aplaudiu que no sortiré pas....

Un despreocupat:— A viseu al fuster: faig set pams.

Un que 's diu Vicens Iglesias Utzet:— No 'm poseu las inicials al bagul que no s'
ho creurian.

Una doncella:— Potser algun angelet....

Un poeta:— No ho haguera dit may que «mort» y «benestar» consonessin.

Un avaro:— ¿Qui 'm compra la pell?...

Un desagrabit:— Per' aixó 'm van posar al mon?.... ¡Malaguanyat treball!

Una criatureta:— ¡Mare!.... ¡Un petó!

LANBERT ESCALER.